

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Készítő: 10 l. — kr.
Feltétel: 5 " — "
Nyomtatás: 2 " 50 "
Egy óra: 1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: KOHÁNYI GYULA
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Egy hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többz rli hirdetések aiku szorint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-dj mlt den külön beigtatásért 30 kr.

A mosakodás.

Debreczen, jun. 10.

Az a kétes állás, amelyet az ultramontán sajtó, a minden tiszteltes magyar honpolgár előtt kétséget kizárólag gyűlöletes Zimándy-Zelenyák-Lepsényi ügyben elfoglalt, amidőn a félreismertetlenül propagáló Néppárt ellenében színtvallani tartózkodott s határozottan el — nem ítélte úgy a Nemzet közvéleményét felháborító, — mint minden becsületes — annyival inkább a papi jellemmel homlokegyenest ellenkező rágalmozdít, az 1848. törvények s a szabadság, egyenlőség és testvériség, Népek Istenétől küldött nagy Apostola — Kossuth Lajosnak: a Lepsényi-Olay-Pichler féle csattanós esemény folytán kezd bizonyosabb színre kibontakozni.

A «Magyar Állam» is — jun. 8. 139. sz. — kimondja már, hogy a katolikus papság nem szolidáris a Zimándy-Zelenyák-féle röpíratokkal.

De hát ki hitte és kimondta azt valaha, hogy szolidáris? Borzasztó volna, ha feltételezhetné valaki, hogy egy oly nagy testület, minő a r. kath. papság, a mely Magyarország majdnem fele népességének vallás-erkölcsi gondozója: ellenében tenné magát az általános közelismeréssel és egyszersmind a rágalmozdításhoz csatlakozva szándékosan megbotrán-

koztatná, felháborítaná a közerkölcsiséget; nem tartva szemelőtt és nem akarva gyakorlati alkalmazást adni a nemzet életben is, ama nagy elnök, amit Krisztus a kölcsönös egymásiránti megbecsülés és tisztelgetnek e legprimitívebb kivánalmával fejezett ki: «Valamit akartok, hogy az emberek cselekedjenek ti veletek, ti is aszerint cselekedjétek azokkal.» — Máté: 7, 12. Luk. 6, 31. —

Nem! . . . azt senkisémit hitte és nemis mondta. De úgy vélekedett a mint van is, hogy az ultramontánizmus, amely az uralkodás visszaállításáért küzd s emiatt az 1848-diki nagy törvények által kimondott szabadság, egyenlőség és testvériség ellensége: — nem a r. katolikus papság nagy része, — hanem annak egy önző érdek szphaerában bolyongó töredéke, mely a krisztusi erkölcsstannal — tehát a közakarattal és néperdekkel sem szolidáris; ezért oly tévetegeben barangol, oly téren bolyong — mint a «Néppárt» anonnán, a zavarosból saját céljainak megfelelő zsákmányt véelve kihalászni — a Zimándy-Zelenyák-Lepsényi-féle ördögöknek is tömjént gyújt, amivel a népet elkábítani és ultramontán cél felé vezérelhetni reményli.

Ezt a szolidaritást megtagadni látja oportúnusnak most az ultramontán sajtó s annak egyik legkiválóbb matadorja — a «Magyar Állam».

De hogy teszi!?

Azt mondja ugyanazonosítva magát a magyar r. kath. papsággal, hogy «a klerus túlnyomó nagy többsége nem azért nem rokonszenvez a Kossuth-kultusszal, mintha a nemzeti eszmétől idegenkednék, hanem mert az igazságot szolgálja, amely ellenmond annak, hogy az egész nagy korszak történetének minden érdemét Kossuth Lajos nevének foglalják le, holott azt a korszakot a nemzet nagyjai: Széchenyi Deák, Vesselényi, Kölcsey és mások érlelték meg s csak a szerencsés véletlen fűzte a megvalósuláshoz Kossuth nevét, nem engedi hazánk történetét megmáskosítani Kossuth javára . . . ; de viszont sokkal inkább tiszteli Kossuth nagy érdemeit hogyszem a személye ellen indított igaztalan hajszával erkölcsileg, vagy bár politikailag is magát ugyanazonosítaná.»

Hát biz úgy van az: a történetet nem szabad — de amikor az a nemzet közvéleményébe átment s ez által köztudatos igazsággá lett — nemis lehet meghamisítani. A nemzet közvéleménye tiszteli Széchenyi, Deák, Vesselényi, Kölcsey örökre fénylő neveit, elismeri, hogy Magyarország ujkora hajnalhasadásának világosság-sugarai voltak, áldva van általa emlékek örökké . . . de a nap, a ki utánok kelt, aki a századok alatt táplált közreménykedést valósággá növelte,

Az Unio emlékezete.

— A Debreczeni tárczája. —

(Május 30-án 1898.)

Magyarok, gyertek ünnepeljünk!
Szórjunk két kezzel áldást és virágot
E napra, melyen ismét egybeforrt
A két országos nemzet, a magyar.
Most ötven éve!
Tavaszi-ídő volt akkor is, de szebb;
Mert nemcsak a föld volt virágos,
Oh nemcsak a rózsafa aga,
— A honfi-szívek milliói is.
Tavaszi-ídő volt akkor is, de más.
Viselős volt a század
Nagy, nagy napokkal,
Édes, borzongós sejtellemmel.
Lent hadi lobogók
Próbálgattak már ifju szárnyukat,
S a hadak utján odafent,
Megmozdult «Csaba népe». —
. . . . Ilyen időben volt a kézfogásunk.
Nem kézfogás! Két fél csillag bolyongott.
Halványuló fennyelet a magasban,
Ezek találtak együvé megint,
Hogy soha többé szét ne váljanak!
. . . . Oh legyen áldott emlékek örökké,
Kik lobogó, ujjongó szívekkel
Állottak ottan e szent frigykötésnél!
Hol van az a nemzet imádság,
Mely méltóképp' mondhatna el irántuk
Az unokák hálas érzéseit?!

Hol van az a nemzet imádság,
Mely csak hozzád méltó lehetne,
Hajnali paesirtája,
Jövőbe érző vihar madara
Az Uniónak:
P-tófi!
Oh, én «vitéz vezérem,
Dicső tabornokom».
A te halálad az Isten pecsétje
Az Unión.
Azért jöttel meghalni ugy-e hozzánk,
Hogy a nagy Alföld rezgő délibabját
Tűzd fel elomló koszoru gyanánt
Az Unió menyasszony homlo árá?
Virágosabb a rét azóta
A segesvári sikon;
A megnőttek itt a bércek, völgyek,
Mióta Erdély
A te nagy szíved pantheonja lett.

. . . . . Emlékeztük,
A haló poruk is
Örökké legyen áldott:
Mert hamarosan eljövénnek
A «nagy szerű napok».
A frigykötést — őriás tűzpróbaképpen, —
Égszakadás, földindulás követte.
Fél Európa dőlt az Un óra,
S megállta a tűzpróbát emberül ez!
A rádobott követ
Menykövel tudta visszadobni.
S az egyesült haza egére,
Szép hivogató szóra,

Mind visszajöttök, hazaszálltak
A régen bolygó csillagok.
Letűnt dicsőségünk csillagai.
. . . . . Tudjátok-e,
Mi volt ez a hivogató szó?
«Rajta magyar,
Előre székely!»
Hajh, sokszor fogják visszaverni még,
— Tudom én, tudom én, —
Az eljövendő századok,
A messze kéklő bércek,
Azt a dicsőségben fogamzott
Édes szálló ígét:
Rajta magyar,
Előre székely!
S mindannyiszor majd felragyog
Erdély hegykoszoruja rá,
És gyönyörűség rezeg at
A Duna-Tisza széles rónaságán . . .
S az Uniót mindannyiszor megáldják!!
Szabolcska Mihály.

A Szerb-Magyar barátság.

— A Debreczeni eredeti tárczája. —

Írta: Kohányi Gyula.

Egy-ket esztendővel ezelőtt még alig mert volna valaki ilyenről beszélni s ma már egy nevezetes látogatás szép emlékeivel megpecsételve mint az egész világ által számbaveendő tény áll a história krónikása előtt.
S kik csinálták ezt? Dalosok, debrecze

megerlelte, a melynél fogva nevérol nevezte el azt az ujjászülő kort... már az csak mégis Kossuth. A közvéleménybe átment történeti igazság ez és nem is szabad, nem is lehet meghamisítani. Áradat az, amely az 1848-ki törvények valóságából veszi eredetét, a melylyel a ki nem akar együtt haladni — elmarad: ki ellene akar uszni — elsodortatik.

Ez utolsó a sorsa a magyarországi ultramontán papságnak. Nem a közvélemény akarja miuden áron eltiporni, hanem mert a közvéleménynek szegezi magát ellene — vakmerőségével önmaga csinálja meg saját vesztét... Nem kár érte, Miért akarja megakasztani az egészséges és korszerű Nemzet — fejlődés haladását.

És a Magyar nemzet Kossuth-kultusza nem áll ellentétben a r. kath. papság iránti tisztelettel, amely papság a krisztusi elveket megvalósító 48-iki Kossuth — alkotásokkal — hivatásánál fogva maga sem állhat ellentétben; a király iránti hűséggel sem, amiben ugy a nemzet, mint a r. kath. papság szolidaris lehet és karöltve haladhatnak; mert a magyar alkotmányos monarchia a 48-diki törvényeken alapszik és áll is fenn.

Azt a szappant aztán, amit a »Magyar Állam« a mosakodásnál használ, ha vegyelemezük; bizony ugy találjuk, hogy nem mossa tisztára az ultramontanizmust; sőt hogy ez az egészséges r. kath. papsággal nem lehet, nemis szolidaris.

Az ultramontanizmus ugyanis nem képes, nem tudja magát megtagadni. A

ki Eötvös Károlyt a Lepsényi-ügyben tartott parlamenti beszédjéért még most sem átálja »eszlári hős«-nek nevezni, az ő beszédjét »rabulizliká«-nak jellemezni, akinek »legnagyobb gyakorlata és merészsége van a kétes ügyek és karakterek tisztára moshatására: aki a »Kossuth Lajos nagy érdemeinek tisztelésében« az ő nyomdokába lépett fiát Kossuth Ferenczet a Tarnóczy névvel kapcsolatban diszkreditálni akarja: aki a függetlenségi és 48-as pártot »pártintrigákkal és a kormányval való paklizásokkal« meri megvádolni és ezzel magát a rágalmozásokkal szolidarisnak bizonyítja s ki nem tudja venni magából az antisemita politikai hazugság és személyeskedő rágalom szennyét: az bizony csak mint a szennyes mosdik és ugy tesz mint a rossz mosó, a mely a szennyet nem kiveszi a ruhából, hanem szétördörszöli és beleavatja.

Igen!... »Kossuth Lajos emléke sokkal magasabb piedesztálon áll a nemzet szívében, hogy sem azt rágalommal elhomályosíthatnák«, de oly magasan is, ahova az ultramontán piszkok hajigálással sem érnek fel és ezek a piszkok még azokat sem érinthetik, akik a Kossuth-kultust a nemzeti kegyeletben ápolják és kirihatalanná teszik s azzal a »Magyar Állam« kívánságára sem hagyják fel, mert a való érdem örökéletű és annak kultusza kell, hogy nemzedékről nemzedékre szálljon,

A szerecsent pedig nem lehet fejérre mosni.

—a—r.

niek és belgrádiak. A debreczeni-ké a dicsőség, hogy merték próbálni ezt a szomjuhozó, avagy talán az elentétes erzelmeik lármájától elkabult közérzést föbreszteni, — de a belgrádiaké a dicsőség, hogy ezt a kísérletet nemcsak elvették, hanem szívesen is vették, sőt el sem felejték. A mi magyar városunk polgárságának ezek után már csak kötelesség jutott osztályrészül s ez a kötelesség az volt, hogy megmutassuk együttesünket dalosainkkal s a mi szívből vendégeinknek tekintjük az ő vendégeket s ezzel országos, sőt nemzetközi jelentőségűvé emeljük ezt a látogatást.

S ha végig tekintünk az immár lezajlott ünnepségeken: örömmel emeljük ki, hogy Debreczen polgársága és hatósága egyaránt derekasan megfélt ennek a reá harult kötelességek s annál nagyobb ez az örömmünk, mert tapasztalhattuk szerte a városban, hogy ez az egész társadalom nemcsak a kötelességteljesítés becsületesének parancsoló hatalma alatt, hanem szívének egész melegével, magyar lelkek, őszinte nyíltságának egész pompájával gyakorolta ezt a vendégszeretetet.

Kezdve a bevonuláskor nyilvánított őszinte lelkesedéssel s végezve a második hangversenynek zsúfolt pad- és páholyaiból kitört tapsviharral, mert hiszen még csak ezekről referálhatunk az alábbiakban — egyaránt biznyságot találjuk ennek az állításunknak s ezekben a sorokban kívül a részletes referádának épen tárgyilagos volta miatt okvetlenül meglévő feszességét meg akarom örökíteni azokat a benyomásokat, a melyeket a látogatás egyes részletei alatt szerzem.

Az első napi látogatások között ugy politikai és közzgazdasági, valamint társadalmi tekintetben két két látogatás emelkedik ki

valamennyi közül. Nővezetesen azt hiszem, nem tévedek, ha azt állítom, hogy az egész látogatásnak egyik legnagyobb borderejű momentuma 7-en délelőtt a főrealskola tanácskozó termében folyt le, mikor F a z e k a s Sándor igazgató beszédere S i m i c s Zivojanja »Stankovics« dalkör igazgatója kijelentette, hogy ha volt ellentét valamikor a magyar és a szerb nemzet törekvései közt, annak sohasem volt oka sem a magyar sem a szerb, hanem mindig valamely idegen nemzet.

Ennek a nyilatkozatnak egy szerb férfiú szájából olyan jelentősége van, amely messze kiható fontossága. Mert meg kell gondolni azt, hogy papíron könnyen lehet a szavakat az edeti gondolatoknak és érzéseknek elburkolására is felhasználni, de egy rögtönzött válaszbeszédben, amely hozzáfűződik az üdvözlésnek ez előtt teljesen ismeretlen gondolatai menetéhez és szavaihoz egyaránt, szinte lehetetlen más, mint az igaz erzelmet őszintén megnyilatkozó beszédet mondani. Ez a nyilatkozat egyenesen felhívás arra, hogy felejtjük el a mult keserű emlékeit. Ami hogy eddig meg nem történt, annak nem kis idő óta — szerénytelenség nélkül mondhatjuk — nem mi magyarok vagyunk az okai. Simics Zivojan önértékes munkása, melyet a meggyőződés erejétől érezes hangon helyeselték összes társai, örök időre feljegyzendő biztosíték arra nézve, hogy a modern kor által felszínre hozható érdek-ellentéteket nem a gyűlölet, hanem a szeretet fegyverével kezünkben fogjuk kiegyenlíteni, hogy ismét közel egészen közel álljunk egymás szívéhez.

Avagy mit szóljak ahhoz a gyönyörű levelhez, a melyben N i k o l a j e v i t s Svetomir volt miniszterelnök, a szerb államtanács tagja magát elmaradása miatt kimentette? Mi az egyéb, ha nem egy jobb jövő-

Szerb-magyar szövetség.

— A »Stankovics« dalkör Debreczenben —

Mától kezdve ez alatt a czim alatt kell írunk, a mi kedves dalos vendégeink itt tartózkodásáról, mert most már ha nem is tényként, de legalább közelben bekövetkezhető ohajtásként beszélhetünk arról, hogy a szerb és magyar nemzet politikailag is a legbensőbb barátságban fognak elni egymással.

A tegnapi és tegnap nap eseményeiről a következőket jelenthetjük:

— Svetomir Nikolayevitch volt szerb miniszterelnök levele. —

A szerb politikai közélet egyik vezetője Svetomir N i k o l a j e v i t c h volt miniszterelnök, akit az itt levő szerbek ugy emlegetnek, mint a közel jövőben ismét miniszterelnökét a mindég forrongó szomszéd államnak, — nem jöhetett el Debreczenbe, ahol ő is, mint földieit kitüntető magyaros szíveséggel várták. S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármesterhez francia nyelven egy megkapóan szép levelet intézett, amelynek politikai jelentőségű kijelentései méltán kelthetnek nagy érdeklődést a Száván innen és tul. Ime a figyelemre méltó levél magyar fordításban:

Belgrád, 1898 június hó 5.

Polgármester Ur!

Családi ügyek akadályoznak abban, hogy igénybe vehessem szíves meghívását, melyben kegyes volt részesíteni, s fosztottak meg ama szerencsétől is, hogy jelen lehessenek a nemes érzelmek ama megnyilatkozásán, melyek kiválóan tulajdonai ugy a Magyar, mint a Szerb népnek.

De gondolatban Önök között érzem magamat és üdvözlöm ugy ez alkalomból, miként mindenkor mindazt, amely képes közreműködni arra, hogy összefűzze a két nép között és megerősítse a barátságát, kölcsönös tiszteletnek s testvériségnek kötelekeit.

nek a kezdete?! Ki mert volna még csak az ő miniszterelnöksége idején is, azután pedig még inkább egy ilyen látogatásra gondolni, pedig azt tudtuk már akkor is mindnyájan, maga is szívesen demonstrálta mindenbe pl. a F e s z t y-fele honfoglalási körkép megátogatása alkalmával az ő személyesen érzett rokonszenvét irántunk, hogy Debreczen város hatósága még ilyen szeretettől ragyogó levelet fog az ő kezétől írni leveltárának többi kinevei között!

A másik nagyjelentőségű látogató a Stern-féle ipartelep megtekintése volt. Tudva levő, mily nehéz küzdelmeinkbe került, míg a Balkán-félszigeten a magyar ipar meg tudta vetni a lábát s megtudott állani az osztráknak elriasztó versenyével szemben s ime most személyesen győződik meg Szerbia legelőkelőbb férfiúi, hogy a magyar ipar nemcsak a fővárosban, hanem immár a mezőgazdasággal foglalkozó vidéken is nemcsak hogy versenyképes, hanem versenyez is a külfölddel.

Ez a legjobb alkalom rá, hogy belássak a Balkán nepei azt a különbséget, mely a magyar és osztrák kereskedelmi és iparczikkek között ugy szolidaritás, mint különösen szállítási díj tekintetében a mi előnyünkre mutatkozik.

Társadalmi tekintetben viszont a felutáni látogatások azok, amelyek nagy fontossággal bírnak. A tanító arvaház derek igazgatója könnyet csalt ki vendégeink szeméből, mikor azt mondta, hogy ebben az intézetben vannak magyarok, németek, tótok és szerbek egyaránt, de mindnyájukat egyenlő szeretettel gondozzák ő és társai. Valóban abban a két veres téglás épületben az emberszeretet oltára van emelve, kapcsolatban a hazafiságával. Magyarok és idegen nemzetiségűek egyaránt jó magyarrá nevelődnek ott, de hát lehet-e ez másképpen? A mi kedves vendégeink ebből is láthattak, menynyi okuk van a mi nemzetiségű

A mul
talható e
lek rossz
nehézsége
szerbek k
Szerbek
Magyarra
kezik a k

De e f
ben élünk
déseivel
nagy hum
kat: mik
kében, m

Voltak
bek a ke
dekében
közös jó
leter.

A Sze
ken emle

B r a
n y a d
István és

szolgáljon
eszmére.

közben b

akkor is,

tennek is

Szerbián

tika köve

ben, eng

nos társ

Az is

egymás r

szágot s

kezőleg s

jöhet egy

egymás i

Magya

tul-óinknak

való vadak

hogy megh

a maga isk

nitókat ma

mindössze

tudjanak b

ve iskolá

kabla a b

felekezete

gyermekét

leányává.

Micsod

kijöttünk a

tett volna

igazgató el

mar maga

pedig nőnj

leány elég

ten szerb

A multnak egyik s másik részről tapasztalható előítéletei, a tévedések és az érdekek rossz megítélése néha félreértéseket és nehézségeket idéztek elő a magyarok és szerbek között, annál könnyebben, mert a Szerbek egy része közös hazában lakik a Magyarokkal és mert a mi határainkon ölelkezik a kelet és nyugot civilizációja.

De a felvilágosodott korszakban, a melyben élünk, szakítaniunk kell a mutatkozó tévedéseivel s meg kell találnunk a századnak nagy humanitárius eszméiben a tanulságokat: miként élhetnének egymás oldalán békében, megegyedetten és boldogan!

Voltak idők, mikor a magyarok és szerbek a kereszténység és a civilizáció érdekében egyesíteni tudták erejüket saját közös jólétekre és az egész emberiség jóléteire.

A Szerb nép népies dalaiban ma is éléken emlegeti ezen dicsőséges korszakot.

B r a n k o v i c h György, H u n y a d y János, L a z a r e v i t c h István és C o r v i n Matyas emlékeztet szolgájon például és buzdítson minket amaz eszmére, hogy a bizonytalan jövő veszélyeiközben bizton számíthassunk egymásra még akkor is, ha a jelenkor sokféle érdekei nem tennék is kötelességévé Magyarországnak és Szerbiának természetes és olyan bölcs politika követését, mely a kölcsönös becsülésben, engedményekben és a két állam viszonyos támogatásában áll.

Az Isteni gondviselés az ő előrelátásában egymás szomszédságába helyezte a két országot s míg létezőnk, így is marad; következésképp sem balsors sem szerencse nem jöhet egyik vagy másik népre, amely őket egymás iránt közönyössé tehetné.

Magyarország és Szerbia felvilágosodott

férfiainak kötelessége tehát, hogy a szerencsés szomszédsági helyzetből, mely a két nép közt létezik, a lehető legnagyobb előnyt aknázzák ki a közös jólétre s az emberiség javára; s a f a j k ü l ö n b s é g e s a k a m ű v e l ő d é s é s a c z i v i l i z á c z i ó t e r e n f o l y t a t a n d ó j ó t é k o n y v e r s e n y r e b u z d i t s o n b e n n ű n k e t !

Ime Polgármester Ur, ezek a gondolatokkal ezekkel az óhajokkal időzném én földieim körében az Önök oldalán június hó 8-án.

Ujból kérem Polgármester Ur, fogadja szívesen a magam és családom köszönetét lekötelező szívvel meghívásáért, s higgye el nagyon bant, hogy nem fogadhatam el.

Fogadja Polgármester Ur kiváló tisztelettem kifejezését.

Svet Nikolayevitch.

*

Első nap délután.

Vendégeink megebédelven a maguk körében, d. u. 3 órára úgy ők, mint a fogadó bizottság és a debreczeni daleylet tagjai a Bika udvarán gyülekeztek, hogy a 3 óra 23 perczkor induló kisvonattal kimenjenek az orsz. tanítói árvaház, a Margit fürdő és az István gözmalom meglekintésére. Mind a három helyen igaz magyar vendégszeretet várt bennünket. Az árvaház kapujában K o z m a László igazgatóval és H o r v á t h János árva gyámmal élén a tanítói és nevelői kar s a gyermekek fogadtak bennünket s nevükben Kozma László igazgató intézett megleghangú üdvözlő beszédet a vendégekhez, melyben hangsúlyozta azt a szeretetet, mely az egész intézetnek létrehozó és fentartó alapja s amely egyformán öleli keblére a nemzetnapszámóinak árváit, legyenek azok bármily nemzetiségűek. Ezután felmentünk az épületbe, ahol megnéztük a háló és munkatermeket s meghallgattuk a növendékek vegyes karának igen szép fegyelmzetttséget mutató magyar népdalait, melyre a szerb daloskör szintén karéneken

valaszolt. Ekkor már távozni akartunk a nemes emberbaráti intézet falai közül, de im, egyszerre egy kisleány állott elő s szerb nyelven üdvözölte a vendégeket, akiket ez a kedves intermezzo rendkívül meghatótt. Neve Audonokovics Gordona, megérdemli, hogy följegyezzük.

Innen a Margit fürdő pazar fenynyel berendezett helyiségeibe mentünk, ahol azonban a tulajdonos sajnálatos betegsége folytán hivatalos fogadás nem történt, de egyéb tekintetben a legmesszebb menő előzékenységgel találkoztunk a személyzet részéről. Bejártuk a Margit fürdő összes helyiségeit, sőt néhányan egyenesen ki is próbálták, — a többiek pedig megnézték a halastavat, a jég- illetve jelenleg a biciklipályát s átmentünk az „István“ gözmalomra.

Az „István“ gözmalom udvarán az igazgatóság és a tisztviselő kar élén Sesztina Lajos előkkel és M a y e r Emil vezérigazgatóval fogadtak bennünket, s az előbbi az intézet néhány markáns vonásával jelzett történetét ismertette meg üdvözlő beszédében a vendégekkel, melyet Uraovin Tosap magyarul tudó vendégünk ismertetett meg társaival. Ezután rögtön a parkba vezették a társaságot, ahol Rácz K. zenekara a Rákóczy indulóval fogadta a társaságot, mire M a y e r Dmilné urnó vette át a háziasszony tisztet s kedves lánya, Olga segítségével bájos szeretetreméltósággal töltötte azt be, gazdag uzsonnával vendégelven meg bennünket, amit a vendéglalosok szintén karénekel köszöntek meg. Este 6 óráig mulattuk a nagyjelentőségű ipartelegen a legjobb hangulatban, amikor búcsút vettünk annak derék vezető-égétől s a bájos háziasszonytól és leányától, visszkérve a kisvasutóak Margit fürdői állomása ához, — a hova épen akkor érkezett meg a külön kocikkal megpótoló kis vonat, melyet maga L a b e r Mihály igazgató vezetett s amely hamarosan visszazállított bennünket vendégeink szállásához, az A r a n y B i k á h o z.

A hangverseny.

A délután folyamán az egyik énekesnő rosszul lett s ezers kisse késő a hangverseny

tulróinknak a panasza, az egész világ előtt való vadaskodásra. A magyar állam amellett, hogy meghagyja minden nemzetiség kezében a maga iskoláit, megengedi nekik, hogy tanítóikat maguk neveljék és maguk válasszák, mindössze annyit követel meg, hogy magyarul tudjanak beszélni és tanítsák a magyar nyelvet iskoláikban, egyforma szeretettel öleli keblére a haza minden nemzetiség és vallás felékeztete idő előtt kidőtt tanítóinak árva-gyermekeit s neveli a hazának hű fiaivá és leányivá.

Micsoda megható jelenet volt az, mikor kijöttünk az árvaházból s egyik hölgy szeretett volna egy szerb kis leányt látni: az igazgató előkerített egyet, aki kiz leány léteére már maga is jól beszélt magyarul, mellette pedig négy ment egy teljesen kifojlott nagy leány elegáns utcza ruhában, aki aztán szintén szerbül szólt a vendégekhez, mutatva, hogy még ő sem feledte el anyanyelvét, holott ő is itt nőtt fel a debreczeni árvaházban s ma már egyik debreczeni üzletben van alkalmazva, tisztességes nőies foglalkozással keresvén meg mindennapi kenyerét, holott az annyit ragalmazott magyar állam pénzen fenntartott árvaház nélkül azok a csak beszélni tudó igazgatók mellett alighanem a zűlés ujára jutottak volna mind a ketten a szegény, korán elhunyt szerb tanítónak gyámol nélkül maradt árvái...

Lehetetlen néhány szóval meg nem emlékeznünk az „István“ gözmalom r. t. igazgatósága részéről rendezett fényes uzsonnáról sem, amely Stern József és testvére villásreggelijéhez hasonlóan a magyar vendégszeretnek kedves megnyilatkozása volt. Vendégeink bámulattal nezték azt a kedves, azt a rokonszenves fogadtatást, a melyben bennünket az igazgatóság részesített. Meg is haláltak gyönyörű énekükkel mondvá köszönetet érte. Ez a két

terített asztal volt a szerb-magyar barátságnak első megpecsétlője, ezek mutatták ki igazán, mily szívesen fogadta őket Debreczen közönsége és mily örömet okozott nekik annak a rokonszenvennek és szíveségnek a látása. Vendégeink, habár este egy hosszú hangverseny várt rájuk, az egész nap testi fáradalmait után: minden stációján a városnézésnek egy-egy szerbdal eléneklésével nyujtottak külön élvezetet is a házigazda szerepét betöltő debreczenieknek és a fogadó bizottság tagjainak...

Et nunc venio... A hangverseny volt az első nap fénypontja. Ezekben a sorokban nem a tudósítás, hanem a szerb-magyar barátság felebredése alkalmából ez irányban szerzett benyomások leira-a és czelom, a hszagokat tehát ennek kérem betudni. — Az egyik vendéghölgy rosszullete miatt kissé későn kezdődött, jóval 8 óra után az első hangverseny, de ennál nagyobb volt a meglepés: mikor felhúzták a függönyt — mindakét helyen: a nezőtérben is, a szinpadon is. Már maga az első pillanat érdekes volt: a hölgyek szerb nemzeti öltözetben, a mely mindenki általános csodálkozására az eredeti székelly viselettel majdnem teljesen egyezik. Ez már maga egyik bizonyítéka volt a szerb-magyar barátság ősidejű régiségének, amint azonban megzendült a szerb dalosok ajkaról K ö l c s e y Himnusa-a, a néző közönség rögtön hallgatósággá változott s imponáns csendben emelkedett fel helyéről; ez a momentum viszont a szerb vendégek lelkében tett kiörhetetlen benyomást. Mikor ugyanis ennek a mi óriási nagyságu színházunknak bárom páholy sorában felállottak a magyar hölgyek, az a szinpadról nézve — mi a kulisszák hézagai között gyönyörködünk benne! a szó szoros értelmében fensége: lávány volt, annyira, hogy vendégeink meglátták

énekük tempóját, hogy gyönyörködjenek benne kedves kötelességük teljesítése közben is.

Mindenkit meglepett aztán a magyar és szerb zene között feltalálható sok rokonvonás aminek magyarázatát abban véljük megtalálni hogy mindakét nyelv, — legalább mi úgy vettük ki, az első azótagra helyezi a hangsúlyt s műzenéje mindkettőnek fiatal. Ezért történt, hogy oly szépen sikerült a magyar népdalok előadása amely pedig egyenesen S t y r s k y László karmester átiratai szerint történt, tehát a szerb gondolkozásmódnak teljes érvényre-juttatásával. Mi hiszük, hogy a magyar nyelv nem sokáig marad ismeretlen a szerb intelligencia körében, Nikolajevics Styrsky László népdal átiratai megcsináltak az újat a debreczeni daleylet pedig kiegyeztettsé az.

A második napon — sajnos — nem lehettem mindvégig utitársuk vendégeinknek, egészségem gyenge állapota pihenést parancsolt s így nem tudok semmit írni a délelőtti kollegium és templom látásnak benyomásairól csak a banket az, amiről néhány szóval megemlékezhetem. Már ott rögtön kiemelte M á r k Endra is, amit lehetetlen elhallgatnom nekem is azt a megható jelenetet mikor a magyaroknak kanálsürgetését megszakította a szerb dalosok remekül előadott asztaladása. A régi magyar patriarchalis életre emlékeztetett ez s önkéntelenül elgondolta mindenikünk miért nincs ez nálunk is így? avagy ha nincs mért ne lehetne ezután?!

Adja isten, hogy amint mi igen sok szépet, jót és követésreméltót fedeztünk fel déli kedves szomszédainkban e néhány nap alatt: ők is érdemes teasztalokkal gazdagon térjenek vissza szep hazájokba!

A viszontlátásra!

Megkezdése csak 8 óra után történhetett s addig Rácz Károly zenekara nyújtott szórakozást a színházak már fél 8 órakor zsúfolásig megtöltött közönségnek. A benyomásokról mai lapunk tájékoztatója számol be, itt magáról a hangversenyéről és szereplőiről emlékezünk meg. A műsort, melyet némi sorrend-ésszel mindvégig betartottak, már közöltük e hasábjain, — csak annyit említünk meg, hogy a rendezőség kedves meglepetésben részesítette a közönséget a két nemzet himnuszának elnevelésével. A hangverseny ugyanis a szerb vendégeink ajkáról elhangzott isten áldd meg a magyart elnevelésével kezdődött, amelyet a közönség állva hallgatott meg. Már ennél a darabnál általános feltűnést keltett két női hang: N e d i t s Szimka k. a. és K á l y e v i t s-né Otília urhölgy, az egyik igen finoman árnyalt, mezzoszopran hangjával, a másik pedig bámulatos szubrett-temperamentumával, amelyeket aztán az általuk előadott magán-szólamok a későbbi számok alatt teljes érvényre juttattak, míg a férfiakban a basszus oly hatalmas erővel van képviselve, hogy az valóban nem mindennapi jelenség. Az összhang és a dalművészet oly magas fokot mutattak be a vendégek, mely az egész közönség oly általánosan ragadta, amelyet elérni még egyik-másik híres operett társulatnak sem igen sikerült a debreczeni színházban, holott azoknak hivatásuk az ének és előadás napján nem járják be a félvárost, nem nyelnek port s nem énekelnek minden félóránál egész napon keresztül.

De talán nagyon is belemélyedtünk már, pedig mielőtt ezekről meggyőződhetünk volna még másik — viszonzáskepen történt — meglepetés is ért bennünket: a vendéglátó Debreczeni dalegylet a s z e r b h i m n u s z t adta elő a t o l e m a g y a r d a l o k n a l megszokott precizitással, mit a közönség szintén állva hallgatott végig. Ezután következtek volna a műsor számai, előbb azonban a hölgyeket gyönyörű csokrokkal lepték meg nyílt színpadon a rendezőség tagjai, míg magát az egész dalegyletet Debreczen városának nevében egy hatalmas, kéksárga szalagos babérszöruval tisztelte meg V e c s e y Imre tb. főjegyző néhány szíves szó kíséretében.

A szerb énekek és dalok megható melódiaja, melyeket m a g y a r d a l o k k a l változtatva adtak elő, valóságos lebilincseltek a közönséget, amelynek türelme pedig nagy próbára volt téve e késés folytán, mert nagyon hosszúra, 11 óráig tartott a hangverseny. De kitartottunk lelkesedve valamennyien s a műsor minden egyes száma után élénk tapsvihart, éljen és zsvilá! hangzott fel, mely mindinkább fokozódott az este folyamán. — Ilyen karmester, mint Styrsky László s ilyen kar, mint a »Stankovics« dalegylet, maga a kész siker.

Második nap délelőtti.

Gszodálatos módon megemberelte az idő magát s a ködös esős időjárást melegítő júniusi napfény váltotta fel. Talán maga a nagy természet is gyönyörét találta abban a szíves ragaszkodó fogadtatásban, amelylyel szerb vendégeink városunk intéző körei által részécsitettek.

Az első nap fáradságait kipihelve, ismét a Bikában volt a találkozó. Az Urnapja ünnepe, látványos processiója okozta talán, hogy a megállapodástól eltérőleg egy kis keséssel jött össze a társaság, hogy megkezdje a mai programmba felvett látogatását, melynek első pontja volt:

A z e v. r e f. n a g y t e m p l o m m e g t e k i n t é s e.

Nagyszámu közönségtől kísérve vonultak a kolosszális nagy épület felé vendégeink, melynek széles bejáratánál K. T ó t h Kálmán fogadta őket szép francia beszéddel. Mindannyian bevonultak a templomba szépen hangzó orgona hang mellett és helyet foglaltak a szószékkel szemben levő padokban. M á r k Endre az ő gondos kitartó figyelmével Széll István kántor által ismét megszólaltatta az orgonát s azután a szerb daloskór tagjai énekeltek el egy megható áriát, mialatt a többi — a procesio nézésére elmaradt — tagok is

előkerültek s együttesen még elzengtek egy éneket az Ur házában, hol hajdan az április 14-iki függetlenségi határozatot kimondották! Ki gondolta volna akkor, hogy még szerb ének fog itt hangzani, bizonyosságot téve a magyarok iránti testvéries érzésükről. De hát változnak az idők.

A városházánál.

Nem volt ugyan programmba véve, de Márk Endre elnök tapintatosága s a szerb testvéreinkért buzgó meleg érdeklődése eltalálta, hogy a vallásos érzületű szerbekre nézve jó hatással lesz az urnapi nagy körmenet megtekintése. A nagytemplomtól hát vissza tértek, hogy alkalmas helyről megtekintsék, de sajnos! A nagy emberáradat miatt csak kis részben sikerült azt látniok. No de legalább a városháza is kapott látogatást, melyet — nem tudni — mi okból, a programmból kifelejtettek. Kis tanácsteremben vonultak fel s onnan nézték a szep jelenetet: a szentség körülhordozását. Ezután még a közgyűlési termet tekintették meg és visszatértek a Bikába villásreggeire. Sört, jóízű székelygulyást, virsliit szolgáltak fel. Az ügybuzgó elnök maga is hordozta szét a villát és kést, csakhogy minden ekesen és szép renddel legyenek. Végül egy szép üdvözlő dalt énekeltek.

Az ev. ref. kollégiumban.

A mai nap kiemelkedő fénypontja az ev. ref. kollégium megtekintése volt, hova villásreggelijük elköltése után vonultak fel a debreczeni magyaros vendégszeretettől lelkesült szerbek. Gyönyörű két koszorút vittek magokkal, hogy megkoszorúzzák Petőfi és Csokonai szobrát. A koszorút feliratai ezek voltak: »A m a g y a r s z e p l a n g l e l k ö d a l o k n a k. A S t a n k o v i c d a l k ö r e. — D e b r e c z e n k ö l t ő j e n e k. A S t a n k o v i c d a l k ö r e.« Kollégiumban S a s s Béla, akad. igazgató fogadta és üdvözölte őket német és magyar nyelven a maga és tanártársai nevében.

Majd a nyilvános könyvtár-helyiségében tartott hozzájuk szép beszédet, melyet Jojkits Dusan debreczeni joghallgató tolmácsolt a szerbeknek. Szimics Zsivoin tolmácsolt az üdvözlőre szép szívből fakadt beszédet, melyet Takács E. József tolmácsolt magyarul. Azután megtekintették a nyilvános olvasótermet, az oratoriumot, természetani és állatmuzeumot és a dísztermet. És most következett egy megható, szívet-lelket betöltő jelenet. Szimics Zsivoin, a daloskór elnöke a lépcsőházba elhelyezett

Petőfi szobrot

szép s dicsbeszédet tartva megkoszorúzták, melynek értelmét Takács E. József mondta el. Dicsőség a költőnek — mondá — ki tartja várászával nemes hazájában, de az egész világon a szabadság hirdetője volt. Mint a daloskór tagjai ajkán zendült meg a nemzeti imánk, a Hymnus, frenetikus tapsot arató praecizitással s néhány lépcsővel lejjebb a díszteremtől a nemzeti imánk második versszak zugó tapsvihart aratva. — A diákság tabora szűnni nem akaró éljenzéssel jutalmazta a dalosok kiváló figyelmét.

Innen

Csokonai szobrához

vonult a nagy tömegre szaporodott közönség. Ember ember hatán tolongva igyekezett helyet biztosítani magának, hogy hallhassa Szimics Zsivoin lelkes beszédét, mellyel Csokonainak is leróta a szerb dalosok kegyetlen érzését. A koszoru elhelyezése után ismét felzendült a Hymnus a szerb dalosok ajkán, hallgatták odafenn, a esillagos menyországban Petőfi és Csokonai örömkönyvet ejtve, hogy elharmvadt szívük végső dobbanása nem történt hiába, mert ime a dalosok szent varázsa által népek és nemzetek egy testvérei lesznek s isteni szeretet alapjára épül az egész nagy világ.

A zenében.

Rendes körülmények között bizony fel sem tűnik nekünk, hogy mennyi megtekintésre méltó helye van a nagy Debreczennek. Ime,

itt van a Zenede, mely a programmba szintén nines felvéve, bár minden tekintetben méltó volt arra, hogy bemutatassék szerb vendégeinknek. Miután előzetes értesülést csak későn nyert a Zenede vezetése, nem lehet állítani, hogy előre hozzá készültek a fogadáshoz és mégis nagyszerű meglepetésben részesült, a ki erre megjelent.

A vendégeket Simonffy Emil igazgató üdvözölte, kinek neve éretáblába van véve a zenede történetében. Rövid visszapiantást vetett a Zenede alapítására, majd felkérte a vendégeket az egyes termek megtekintésére. Kellemes meglepetést szerzett vendégeinknek a rögtönzött hangverseny.

Megjegyzendő még, hogy a dalkokorok közl Andró Petevid belgrádi törv. jegyző és Milán M. Rodvichovics jogász a kir. törvényszéket is megtekintették s meglepetéssel nyilatkoztak az ott látottakról.

A díszében.

Délután 1 órakor Debreczen városa díszében adott a Bika szállóda nagytermében. Százötvenen ültek a virágokkal dusan díszített asztalok mellé. Az asztalfőn Simonffy Imre kir. tau. polgármester, jobbról mellette dr. Wolafka Nándor, balról pedig Szimics Zsivoin foglaltak helyet. A banketten különben társadalmi életünk több kiünöségét és szép számmal láttunk debreczeni hölgyeket is. A menü kártyán a magyar és szerb ezimer állt alattuk a magyar és szerb nemzeti zászló köztük két egymast fogó kéz, a barátság szimbóluma felül pedig Debreczen-Belgrád 1898 felirat. Gondosan szervizolták az egyes ételket, izletesen állították ki s újra elismerést tette érdemessé a bérletársaság, a harmadik fogásnál nem pohárköszöntő, hanem az történt hogy a pinézerek apró zászlókkal rakott pecsenyét szolgáltak föl. Minden tal bészín darabjaiba egy nemzeti, egy szerb és egy Debreczen város színeit viselő kis lobogó állott, melyeket a szerb vendégek emlékül össze is szedtek.

A negyedik fogásnál emelkedett Simonffy Imre kir. tau. polgármester és pohárköszöntő mondott a legelső magyar emberre, a királyra. Az egész társaság állva hallgatta végig a toasztot, lelkesedéssel éljenzett, a szerb dalosai pedig üdvözlő dalt énekeltek. Közvetlenül ezután Dr. Wolafka Nándor vál. püspök piébanos tartott nagyhatásu beszédet francia nyelven. Felköszöntötte a szerb királyt: Sándor királyt, Zsvilá! Zsvilá! és éjlen tört ki az ajkáról s a debreczeni dalárda üdvözlő dalt énekelte. Vecsey Imre városi tb. főjegyző lendületes beszédében, a szerb vendégeket elvette. Azután pohárköszöntőket mondottak Teodorovits belgrádi szerkesztő, Dobiecki Sándor, Márk Endre, Takács a belgrádi magyar kereskedelmi muzeum elnöke, Szotyori Nagy Kálmán. Az ebéd tartama alatt dr. Wolafka Nándor püspököt körül vették a szerbek, — Ketten is üdvözölték hosszabb beszédben s valamennyien üdvözlő dalt énekeltek neki is. Az ebéd után négy óra körül ért véget. A nagy társaság ezután az udvarra vonult, ahol Chilinsky lefenyképezte őket. A fényképezés után kocsiakra ültek és a szerb vendégeket kivitték a nagy erdőre.

A hangverseny és a táncszertély.

Este fél 8 órakor újból zsúfolva volt a városi színháznak minden zuga egy másik részével Debreczen közönségének, amelyik éppen olyan élvezettel hallgatta a szerb dalosok énekét, mint a szerda estiek. A hangverseny kezdetén tegnap este is nyújtottak át a vendéglátóknak és pedig M á r k Endre a debreczeni dalegylet nevében. Maga a hangverseny kis rövidített műsorról ment végbe, hogy a táncszertély idejében megkezdhesék.

Az »Arany Bika« díszterme régen látott olyan sok, nagyon sok szép ssonyt, szép leányt mint tegnap este. Azok a kreo barna és délvidéki érdekes arcu szerb asszonyok és kisasszonyok mindenkit magákhöz vonzottak s zsúfolásig megtelt táncszertemben és csak most tapasztalhattuk igazán, hogy mennyire gyönyörködtetett szívet szemet a változatosság. Szép, magas barna főhadnagy — magyar gyermek — lejt végig a termen avval a legerde-

kesebb arcú tánczónák. Tak van. Be egy-egy. Uf hetlenül dél rendkívül k volna mindi latni, hogy mulatni. A vassora köz éhes ifjúság nál kellemes vezetett rend hamar kiüri. Először a k nemzeti tán megtetszett ban talán a lenül majd nyú és még hátra, ütem sabbán. A tellen össze a követke nem tehet tasom:

A s s dos Gézáné halyné, Bek Bodogh Gyula, Dr. Cs. G. Drégené, noán Istvá róczné, Dö gesser Joz Kalmáné, P á l n é, Ganovszky rayné, Hor Horváth Sándor Józsefné, J Kovács Jan Kalmáné, Józsefné, K nats Gyula Jánosné, K Moriz Bel Péterné, Janosné, Miskolczy Andrásné. Paczelt Jánosné, Stei Somogyi Z Antalné, S nay Sámue né. Takács Béla, Dr. Vecsey Imre Ferenczné.

L e á lovicz Mária, B a Baranyai és Ilona, ledy Ilona, Bella. Dóc nővérek, walszky Ganovszky Janossy G git, Kem Róza, K Katona nő Laszgalne rossy Irén Paczelt Á Püspöky roska, Sz Simon Et Sirközy I bella, Sz Szombati Viola és Zirszfusz

Ma gyárt tek csoportba zésü nagy pknét

kesőbb arcu szerb menyecskevel. Keringőt tánczolniak. A közfigyelem persze rögtön rajtuk van. Be szép pár! Szól, sug vagy felkiált egy-egy. Uánuk snájdig jószág egy félreismerhetlenül délvidéki barna szépséggel, Kedélyes rendkívül kedélyes multság. Szinte kedvünk volna mindig ilyen kedves vendégeket köztünk látni, hogy olyan igen nagyon jól tudassunk mulatni. A zsufolt terem szép közönségere vasora közben aggódva tekintett a tánczra éhes ifjúság. Hogy és mikor tánczolunk? Annál kellemesebb volt a Márk Endre ur által vezetett rendezőség ügyessége, a terem közepet hamar kiürítve, 12 felé megkezdődött a táncz. Először a kedves vendégek mutatták de egyik nemzeti tánczokat a kolót. Hogy mennyire megtetszett nekünk e kellemes táncz, legjobban talán az mutatja, hogy szinte észrevétel nélkül majdnem mindnyájan tánczoltuk. Könnyű és mégis oly kedves. Két lépés előre, egy hátra, ütem szerint, hol gyorsabban, hol lassabban. A jelen volt hölgyek névsorát lehetetlen összeállítani, de azért egy kis czédulára a következőket megpróbáltam följegyezni s nem tehetek róla, hogy hiányos a tudósításom:

Asszonyok: Bernáth Lajosné, Bárdos Gézané, Dr. Benedek Jánosné, Balla Mihályné, Bekényi Ottokárné, Bacsó Jánosné, Bodogh Gyuláné, Cobor Károlyné, Czeglédy Ida, Dr. Csikos Sándorné, Czeglédy Gyuláné, Gr. Dégenfeld Otóné, Demetrovics Pálné, Domogán Istvánné, Dankó Mihályné, Dörre Ferenczné, Dömsödy Imréné, Dézsi Lajosné, Engeszer Józsefné, Emmert Antalné, Ercey Kálmánné, Fekete Mihályné, Füleky Pálné, Fridvally Rezsóné, Ganovszky Józsefné, Gödényi Józsefné, Hutirayné, Horváth Jánosné, Hreus Victorné, Horváth Sándorné, Hajdu Istvánné, Holecpter Józsefné, Jánossy Józsefné, Irsay Miklósné, Kovács Jánosné, Kontsek Gézané, dr. Kőrössi Kálmánné, dr. Kleberg Oswaldné, Kaliczky Józsefné, Kiss Ignáczné, Kubay Lajosné, Kernáts Gyuláné, Kelemen Ferenczné, Kovács Jánosné, Konec Ákosné, Lesku Ferenczné, Moritz Bertalané, Márk Eudréné, Marosi Péterné, Medgyesy Ferenczné, Muharosy Jánosné, — Maurerné, — Mayer Emilné, Miskolczy Jenőné, Dr. Nagy Kálmánné, Nagy Andrásné, Nagy Albertné, Orosz Lászlóné, Paczelt Jánosné, Riesz Lipótné, Rozsa Sándorné, Steiner Gyuláné, Szilágyi Imréné, dr. Somogyi Zoltánné, Steinaecker Sándorné, Szabó Antalné, Szabó Mihályné, Zond Jánosné, Sinay Sámuelné, Szentessy Jánosné, Tóth Béláné, Takáts Ferenczné, Torday Gáborné, Tóth Beláns, Dr. Tüdös Jánosné, Ujváry Istvánné, Vesei Imréné, Weidner Kálmánné, Zivuska Ferenczné,

Leányok: Antal nővérek, Antolovics Mici, Aranyosi Róza, Bernáth Gizella, B a c s ó Juliska, B a c s ó Mariska, Baranyai Ilona, Balogh nővérek, Buday Etel és Ilona, Bernáth Gizi, Bahunek Olga, Czeglédy Ilona, Gróf Dégenfeld Mária, Domogán Bella, Dóczy Ika, Emmorth nővérek, Erdélyi nővérek, Erdősy Etelka, Erdős Málka, Friedvally Ilona, Gödényi Ilona, Gönczy Mariska, Ganovszky Margit, Hutiray Paula, Hoirapfer Janossy Gizella, Kaliczky Emma, Kubay Margit, Kemény Klára, Kacsó Gizella, Katona Róza, Kelemen Erzsike, Kecskés Erzsike, Katona nővérek, Király Juliska, Lengyel Gizi, Laszgalner nővérek, Medgyesi Piroška, Moharossy Irén, Nagy nővérek, Osztdolfix Kati, Paczelt Anna, Pavelkó Jolán, Perczel Sárika, Püspöky Emma, Péntek Gizella, Rózsa Piroška, Szűtz Viola, Steinaecker, Szabó nővérek, Simon Etelka, Szép Gizella, Steiner nővérek, Sarközy Margit, Sulina Giza, Szemere Izabella, Szentesi Erzsike, Szentessy Emma, Szombati Juliska, Stenczel nővérek, Takács Viola és Gabi, Tolnay Etelka, Ujváry Ilonka, Zirszfusz Anna, Zivuska nővérek.

A dohánygyárban.

Ma d. e. 10 órakor a m. kir. dobánygyárt tekintett meg vendégeink, ahol három csoportban járták sorra a modern berendezésű nagy gyárnak minden helyiségét, mely napként több mint 1000 embernek ad kegyeret.

Sorra megnéztük a dohányosztályozást, vágást, szivargyárt, szivarkagyártást (kézzel és labbal egyaránt) gépházat, a munkasebédőt, hol a munkások napi 8 krajczárért kapnak reggelit és ebédet. A nagy rend és pontosság általánosan jó benyomást tett vendégeinknél.

HIREK.

* **A kereskedelmi akadémia »Tornaköre«** f. é. máj. 21—28-án tartott díjversenyének győztesei az ifjúsági egyesületek f. hó 8-án fényesen sikerült záróünnepén kapták ki megérdemelt jutalmaikat és pedig: Veres Sándor ezüst érmet díszítéssel, a legnagyobb kitüntetéssel; utánna Tikos Andor és Schirf Henrik díszoklevelet; továbbá ezüst érmet kaptak: Horárik István, Papler Pal, Lovas Béla, Ozory István, Papp Albert; elismerő oklevelet: Grünvald Zoltán és Fürt Salamon, végül pedig bronz érmet: Kereszty Kornél, Weisz Miklós, Rudolfi Imre, Szappanos Kálmán, Sámuel Sándor, Naszodi Tibor, Roós Jenő és Gerber Jenő.

* **Értesítés.** Ev. ref. népiskoláink tanévét bezáró ünnepélyes isteni tisztelete f. hó 11-én reggel 8 órakor fog megtartatni a nagytemplomban. Tisztelettel meghívjuk a hálaadó istentiszteletre a szülőket és a közönséget. Mitrovics Gyula iskolaszekeli elnök.

* **Szökevény cseléd.** Czingler Joachimtól megszökött a cselédje Marton Mari. — A szökésre nem igen volt valami különösebb oka, csak éppen visszavágyott a falujába.

* **Shakvizsgálatok.** Kereskedelmi Akademiánk feladatok számára évente nyit esti tanfolyamot, melynek halgatói azután szakvizsgálatra boesájának s erről bizonyítványt is nyernek. Az idei szakvizsgálatok írásbeli részét f. hó 15—17 napjain d. u. 3—8 órákban végzik a vizsgálattevők, kereskedelmi levelezésből, számtanból és könyviteltanból; szóbelit pedig e hó 28-án tesznek.

* **Ideiglenes boldogságból örök üdvösségbe!** Mely fájdalomtól megtört szívvel tudjuk felejtethetetlen jó leányomnak, testvérünknek, rokonunknak és áldott jó emlékü menyasszonyomnak néhai KÜBECHER VILMÁNAK folyó hó 9-én délután 3 órakor életének 20-ik évében 11 heti súlyos szenvedés után történt gyászcs elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 11-én d. u. 3 órakor fognak az ág. ev. egyház szertartása szerint a Homokkert II. járás 79. sz. házuknál tartandó gyászima után a Várad-utcazi temetőbe örök nyugalomra tételni. Mely végtisztességetekre rokonainkat, jó ösmerőseinket, az elhunytunk barátait szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen 1898 június 9-én Bánatos anyja: Özy Kübecher Davidné szül. Polaj Mária. Testvérei: Katicza, Ionka és Mariska. Völegénye: Szabó Lajos és számos rokonok nevében is. Áldás és béke poraira! A temetést Gebauer Érezkoporsó-zyar tem. int. rendezi.

* **Lopás a hangversenyen.** A szerb dalosok tegnap esti második hangversenyén valami elelmes ember ellopta Pongrácz Samuel nyug. tsvzéki bíró és fiának Pongrácz Jecőnek a kalapját. A másodemeleti 11 számú páholyból tűnt el a két kalap. Az eset jó adag bosszuságon kívül még náthat is szerzett károsultaknak.

* **Tolvaj pékinas.** A sátorlajuhelyi kapitányság átiratilag megkereste a debreceni kapitányságot, hogy saját területén nyomoztassa Iboján Gyula pékinast, ki gazdájától több száz forintnyi értékűmü ellopása után megszökött.

* **Margittay Dezső meghalt.** Egy érdemes derék író, Margittay Dezső halt meg e hó 7-én. Margittay Dezsőt ösmerte a »Debreczen« közönsége is, a mely különösen egypár év előtt többször gyönyörködhetett a tárcza novelláiban. A magyar középosztály életének élesszemű megfigyelője és eleven tolvaj írója volt, az irodalom és művészet ügyei iránt mindenképpen érdeklődő ember. — Akit a halál hosszas szenvedéseitől váltott meg. Mintegy 30 kötetre való elbeszélést, regényt, népszinműve. írt. A 70-es évek elején tünt föl

szépirodalmi munkáival s népies irányu elbeszélései írói pályája kezdetén ismertté tették az országban. Népszinművei közül néhány sokáig soron volt a Népszinművekben, a Cipe Minutue és az Ezres bankó e. díjat is nyert. Erdemei elismeréséül a Petőfi társaság tagjává lett. — Elhunytát családja, nagy kiterjedésű rokonsságyászojja. Temetése ma d. u. 5 órakor lesz a kerepesi úti temető halottas házából.

* **Megbüntetett bérkocsisok.** A II. ker. kapitányság több bérkocsist megbüntetett mivel a vasúthoz nem mentek ki a megszabott időben.

* **Választmányi ülés.** A »Zion« debreczeni betegsegélyző egyeslet saját helyiségében f. hó 12-én délelőtt 10 órakor választmányi ülést tart. Targysorozat: 1. Jelentés február, május hónapok ügykezeleséről. 2. Jelentés febr.—május hónapok pénztarforgalmáról. 3. Számvizsgálóbizottsági jelentés az év első harmadáról. 4. Folyó ügyek.

* **Uj leánynevelő intézet Debreczenben.** Abelesné Bloch Hermin urad f. é. szeptember hó 1-én új leány tan- és nevelő intézetet nyit Debreczenben. Az intézet internatussal lesz egybekötve és a főszly arra lesz fektetve, hogy a leányok a házas nevelésben és nyelvképzésben kellő oktatásban részesíttessenek.

* **Igen elegáns nyári női toilletet,** és gyönyörű szép női ruhákat készít a legújabb divatlapok mintaira Kronovitz Matild Nagyuj-utca 1707. sz. a. Weinberger Lajos ur házában.

* **Mezey János orpheum társulata** nvolcz napra Szatmarra randul át, honnan fölötébb előnyös meghívást kapott. Holnap kezdi meg a társulat előadásait Szatmaron. Mezei epészen új társulattal tér ziseza és a Bika szálloda második udvarán levő szinpadon fog működni. Mezey kiváló művészi erőkből szervezte új társulatát. Az eddig szerződött tagokat részint Ós-Budavárból, részint a Berliner Reichshalleből szerződötte. Mezey ez új orpheum társulatának Starja előreláthatólaggy gyönyörű Triesi enekesnö lesz. kit Mezey az ottani Variete szinházról szerződött el.

A háboru.

A mai táviratok nagyon kedvezőlen szinben tüntetik fel a spanyolok helyzetét Santjago körül. Cervera tengernagy hivatalos távirata a vereségről a következőket jelenti: »Santjago de Cubának és a szomszédos partoknak 10 ellenséges hajó által való bombázásakor a spanyol hajókat néhány lövedék találta. A Reina Mercedes eirkáló hajónak 6 halottja és 12 sebesültje van; 5 ember jelentéktelenül megsebesült. A csapatoknak 1 halottjuk volt, 3 tiszt és 17 katona megsebesült. Az amerikaiak 1500 különböző nagyságu ürlövedeket löttek ki. A Socapa és Morro erődök ütegeiben okozott károk semmi katona jelentőséggel nem bírnak. Morro erődben a kaszárnya is megsérült. Egy hajó megsérült. Az ellenséges hajók is szenvedtek észrevehető sérüléseket.«

Egy későbbi madridi távirat már a Reina Mercedes hajó elsüllyedését jelenti. Hivatalos jelentés szerint a spanyolok veszteség a következő: a hadseregöl egy katona elesett, Ordenez ezredes, egy kapitány, egy tüzérhadnagy és az önkéntesek két tisztje megsebesült, a haditengerészethöl a Reina Mercedes második parancsnoka, 5 matróz és 2s tengerészkatona elesett, egy hajóhadnagy el 11 tengerészkatona megsebesült. A sebesülései, nagyobbára jelentéktelenek. Számos sebesült köztük Ordenez ezredes is, tovább teljesít szolgálata az ütegeknel.

Ezek a hivatalos spanyol jelentések azonban aligha nem csak szépítgetések. A cenzura folytán az Antillákról nem továbbíthatják a táviratokat s az ember londoni jelentésekre van utalva, Londonból és Washingtonból azonban késő éjjel érkezett táviratok a spanyolok vereségét jelentik.

A Daily Chronicle jelenti Va-hingtonból

tegnapi kelettel, hogy 27000 ember indult el Tampából Schaff'r amerikai tengernagy parancsnoksága alatt. A sereg 21.600 gyalogosból (ezek között 16 ezred rendes és 11 ezred önkéntes) 5 osztály lovasságból, 4 könnyű és 2 nehéz üteg tüzérségből és 1 zászlóalj műszaki csapatból áll. A seregnak pénteken vagy szombaton kel Santiago de Cuba elé érkeznie ahol azonnal megkísérik a partra szállást.

A Times newyorki levelezője megerősíti ezt a hírt, de hozzászéli, hogy a 29 szállító hajón elhelyezett csapatok mind rendesek.

A Merrimac elsüllyesztése.

Kingston (Jamaika), jun. 9. A Merrimac amerikai hajónak elsüllyesztése, a Santiagó bevételét és Cervera hajórajának elfoglalását célzó haditervnek egy már előde megállapított aktsa volt. Sampson amerikai admirális ma egy hete önkénteseket szolgált föl arra a vakmerő vállalkozásra, hogy az ócska szén-szállító-hajót a cs tornába bevigyék, azon a spanyolok szemelattára rést ütve, elsüllyesszék, hogy ezáltal a spanyolok és a nyílt tenger között mintegy vasbarrier támadjon. A hajót valószínűleg vas-al is megterhelték. Erre a halált vágy dicsőséget szerző vállalkozásra ezren meg ezren jelentkeztek. Az admirális kiválasztott hét embert és Hobson P. Richmond hajómérnököt bízta meg a parancsnoksággal. A csapatbeli tiszték zugolódtak is egy kisse a főöt, hogy nem vezényelhetne valamelyik ő közülük a dicsőséges vállalkozást, de nem maradt egyéb hátra, mint szó nélkül engedelmessé válni.

A Merrimac legénységét a hét választott követeléssel a Texasra vitték át. Ezek minden tétorvázás nélkül a kikötőbe kormányozták az elsüllyesztésre szánt hajót. Legnagyobb meglepetésre a spanyolok nem robbantották fel vizalatti aknáikat. Az előművekből azonban gránattal és bombával fogadtak az őket megtámadni látszó nem is felszerelt ódon járművet. Hobson e közben nyugdntan ment előre. Mikor elérte a csatorna legkeskenyebb részét, ahol az csak 200 yard széles, (1 yard = 92 cm) horgonyt vetett és akkép kormányozta a hajót, hogy az keresztben állott a csatornában egyik hosszoldalával a spanyolok fele, másik hosszoldalával pedig a tenger felé fordulva. A hajónak egy mellő részében elhelyezett kis torpedó, amelyet a fedélzet hátsó részén levő Hobsonnal vezettek kapcsolatba össze, elvégezte a többi.

Hobson egy kis dereglyébe szállította embereit, felrobbantotta a torpedót és elsüllyesztette a hajót, melynek oly rövid ideig volt parancsnoka.

Az önkéntesek ezután sístergő golyó-zaporban eveztek el az előművek előtt. A tengerre azonban nem evezhettek ki ebben az intózatós tüzelesben, mert az egy lett volna az örütséggel és az öngyilkossággal. Hobson azért úgy határozott, hogy bevezessenek a csatornába és egyenesen nekivágtak a spanyol vezérhajónak, a Cristóbal Colónnak. Cervera admirális erre fereétéve minden elenséges indulattal, Hobsonat mint bátor tengerest szerettetremelő tisztelettel üdvözölte és a többi önkéntesek is bőven kijutott az admirális előzekeny jóindulatából. Cervera ezután az Ovideo kapi anyát elküldötte Sampson admirális-hoz és a legudvariasabb módon föla-antotta neki a magukat neki megadott foglyok kicserélését. A vakmerő vállalkozás ilyen eredménye meglepőleg hatott az amerikaiakra.

Mikor a spanyol admirális látta, hogy Hobson miként süllyesztette el hajóját, azonnal tisztában volt a helyzettel. Tudta, hogy hajóival egy nagy tóba van zárva és hogy aligha van kilátása arra, hogy abból rövidesen kijusson a nyílt tengerre. Sampson admirális az Ovideo követül küldött kapitányának azt válaszolta, hogy saját felelősségére nem cserélheti be azonnal a foglyokat, de e cselekből rögtön érintkezésbe lép washingtoni felettes hatóságával. Hobson a spanyolok által a maga és emberei számára parancsnokától pénz és élelmiszereket kért.

A Merrimacot elsüllyesztett torpedót akép helyezték el, hogy nem fenyegette pusztulással a csekély legénységet. Powel tengerészhadparódot egy barkával előre küldöttek, hogy majd

Hobson dereglyéjét az önkéntesekkel felvegye Powel látta utoljára Hobson. Hobson két óra előtt jött fel a fedélzetre, hogy azon utoljára még szemlét tartson. Powel így beszéli el Hobsonnal való utolsó találkozását: A Merrimac elindulása előtt a legénységből magammal vittem azokat a kik nem mentek Hobsonnal és áteveztem velük a Texasra.

A bucsuzáskor Hobson megszorította a kezemet s így szolt: Powel, akkor ügyelj különösen, mikor a kikötőből jövünk ki. Örültem fogunk ev-zai, perczenkint 30 evezőcsapással. A Merrimacot mintegy mér földi távolkan a Texas követte. Ennek parancsnoka azt mondja, hogy Hobson mindegy 200 yardnyira lehetett a kikötőtől, mikor az első ágyulövés eldördült. Erre aztán megindult az ágyuzás-míg a Merrimac egészen füstbe borult és el-tűnt szem elől. A Texas napkelig vesztegelt a csatornában kívül, de hiába, mert az önkéntesek csak nem jöttek dereglyéjükkel. A csatornahajó ekkor visszament, hogy a New-Yorkon levő Sampson admirálisnak jelentést tegyen.

A Merrimac roncsai a spanyoloknak legalább egyhavi munkáját igénylik, ha el akarják távolítani utjokból. Az egész hadvezetés most már a szárazföldi csapatoktól függ. A tengerészeti parancsnokság szemére veti a szárazföldi hadparancsnokságnak, hogy még minden nincs készen. Katonatiszték úgy vélekednek, hogy e késlekedéssel a spanyolok időt nyernek védműveiket megerősíteni. Az a föltevés, hogy Cervera képes lenne a Merrimac rontsait utjából eltávolítani s aztán kijöve a csatornából, a Cadixből elindult Camora admirális hajórajával egyesülni, lehetetlenségnek tűnik föl, mert az elsüllyedt hajó roncsain végzendő összes munkálatoknak az amerikai-hajók biztos lőtávolában kellene megtörténiük.

Debreczen a múlt hónapban.

— A közigi bizottság ülése. —

A városi közigazgatási bizottság f. hó 6-án délután tartotta gr. Degenfeld József főispán elnöklése mellett havi rendes ülést. A szakelőadók által a múlt hónapról készített n az ülésen felolvasott jelentéseket kivonatosas a következőkben ismertetjük:

A polgármester jelentése.

szerint a rendőrség letartóztatott lopésért 12, testi sértésért 1, rendőri kihágásért összesen 206 egyént. A tolonczok és kenyerszertelvével kiutasítottak száma 132 volt. — Az első-foku iparhatóság 40 egyént látott eligazolvánnyal önálló ipar gyakorolhatasa czéljából. A katonaság létszáma volt 1286 közös hadseregbeli, 170 loval, 974 honvéd 197 loval. A lakosság állami adó fejében 65602 frt 71 krt. fizetett be. Másféle adónemek közül befolyt 1% járdaadó 361, 2% földi váltás, 721, 3 1/2% államizna váltás 1262, 15% pótdadó 922, 32% pótdadó 3515.

A tanügyet

illetőleg a kir. tanfelügyelőnek ezuttal kevés mondanivalója volt. A szakirányu rajztaufolyamnak csak az első részét tartják meg Budapestén az idén. Erre Nagy Imre ref. tanító vezető fel 200 frt állami segélyvel. A tanfelügyelő azt kéri, hogy a város legalább 60 frt utazási és lakbér költséget fizesse. Az orsz. tanítói árvaházban 77 fiu és 62 leány arva volt. Ujabbán 7 arvat iparostanoneznak adtak ki.

A város közegészség ügye

kedvezőtlenebb volt, mint az előző hónapban. Megbetegedések és halálozások nagyobb számmal fordultak elő. Különösen az emésztőszervek bántalmi voltak gyakoriak. A ragályos betegségek közül szörvanyosan és kedvező lefolyással jelentkeztek kanyaró, vörheny, ronszótoroklob. Egyedül a vörheny okozott egy halál esetet.

Született május havában 152 ev ref., 1 ag. ev., 34 r. kath.; 7 g. kath., 106 izr., összesen 210 gyermek (108 fiu, 102 leány). — Ezer lakosra évi átlagban 41% születés esett.

Törvénytelen szülöttek száma 35 (17%) volt. Halva született 5.

Meghalt 106 ev. ref. 5 ag. ev., 24 róm. kath., 5 g. kath., együtt 151 egyén (76 fi, 75 nő nemű) Évi átlagban ezer lakosra 29.7 százalékal halálozás esik.

Házasságra lépett 18 ev. ref., 8 r. kath., 4 izr. és 8 vezeys vallásu pár.

A pénzügyi közigazgatás köréből felemlítjük, hogy a múlt hónapban állami adó 79043 frt folyt be. — A város adóhátraléka 272536 frt, 20911 frttal több, mint a múlt évben ilyenkor. Bányegjövédék 15120, jözületék 7749, díjjövédék 937, dohányjövédék 82547, hátravám 11463, fogyasztási és italdó 35675 frt folyt be.

CSARNOK.

Ut közben.

— Regény egy kötetben. —

Írta: **TAMÁS JÓZSEF.**

9.

HARMADIK FEJEZET.

Valahol egy sarokban asztalt mutatnak Mártonnak, hogy az lesz az övé, ott dolgozzék. Azon görnyedt napról-napra és nézte szempusztító figyelemmel a nedves szürke hátsókat.

Mikor úgy hajnaltájban felben hagyhatta a munkát, hogy végre lefeküdjék, faradt volt, az álmoságtól alig látott. De az állapot tet-szett neki. Dolgozik s azért fizetik. Azelőtt nem dolgozott és mégis fizették.

Ezt a kenyeret, amit most eszik, megérdemli. A munkájért adják. Az ideáljéleggé váltak ugyan, egészen má-nak látta messziről azokat az embereket, kik a munkások ügyeit viszik előre, a diadalra. Közzejük akart ő is állani, mert úgy érezte, tudna használni, mert van mondanivalója sok. No de nem úgy lett. Azért így is jól van. Jobban mint volt azelőtt, minden bizonynyal. Azért fizetik, mert dolgozik, míg azelőtt...

Ilyenformán gondolkozott Márton míg a keze alól sorra kerültek ki a nedves papirlapok.

Eleinte alig tudott dolgozni. Bantotta a környezete lármaja, a folyton csengő telefon, a szedőgyerekek lármas követelődése a még nem kész levonatok miatt.

Legnehezebben új kollegáit tudta megszokni.

Szám szerint csak ketten voltak, mert a lap munkatársai nagyobbrészt a munkások sorából kerültek ki.

Az egyik Kerényi Aladar, szerkesztő rendkívül szívélyesen fogadta Márton. Kerényi aladar ur általános népszerűségnek is örvendett leere-zkedő voltánál fogva.

Ezelőtt fél évvel még borban utazott a Havas & Krausz cégnek Egy izben azonban az e tanulós körül holni differenciáik merültek fel és Havas kijelentette, hogy ő ezt már sejtje régen.

Kerényi mint gentleman nem tűrhett ilyen gyanúsítást. Elküldötte a segédeit, akiket azonban a lovagiatlan czég rövid uton eltávolított.

Sőt a dolognak egyéb kellemetlen folytatása is készült. Az ügyészség előtt. Nem ugyan a kihívásért, hanem a differenciáik miatt. Ennek azonban nem lett semmi komolyabb következménye, mert a Havas ur visszavonta a feljelentést. Szolid czég hírnevének csak árthat, ha a lapok törvényszéki rovatában bármilyen formában is szó esik róla.

A czég ilyenformán elállott attól, hogy Kerényi Aladar uralra tovább pol-miákat folytasson bármily alakban is. Kerényi pedig meggyűlölte szíve mélyéből azt a gögös, pénzeszsákjain trónoló fajt, mely között eddig elt.

Keserü csalódottságával ment a harcolók közé, a munkások ügyéhez állott, melynek programja, le a tőkével és úgy határozta, hogy e szent céljának szenteli életét hátra levő napjait.

Balázs Elemérről, a tárczarovat vezető-

jéról nem t
előkelő ur.
nőkről és h
bárkivel is.

A tárc
asszonyok
zékeny szer
sén egy abt
relmések, a
óket. A vég
és a halálb
Hanem
fón, szerdár
lázs Elemér
poétait.

Hétión
akkor a saj
Vörös Zás
akiról egyel
Balázs Elem
Ö meg
ját maga fe
tak már en
tehetségek.

Dr. Cs

ORVOS-S
n ö g y ö g

DEBRECZEN.

Uj lea
D

Szives
löknek. hog
ben egy a
lyezeti inter

leány t

Az in
a magasab
tárgyak is
növénydekei
zésére és f
növénydekek
megfelelő r
é. aug. 1-6
lesz szeren

Abe

Sel

egész 42

jéről nem tudni egyebet, mint, hogy nagyon előkelő ur. Soha sem ír másról, csak grófnőről és hercegnőről. Nem igen áll szóba bárkivel is.

A tárczáinak nagy kelete van, mert az asszonyok sokat sirnak a szegény grófnők érzékeny szerelmi történeteiben. A grófnők rendesen egy ábrándos arcú szőke postába szerelmesek, a ki gyönyörű verseket ír és imádja őket. A váge pedig mindig az, hogy mérget és a halálban egyesülünk örökre...

Hanem azért az asszonyok minden hétfőn, szerdán és szombaton megsiratják Balázs Elemér boldogtalan grófnőt és szőke poétait.

Hétfőn, szerdán és szombaton, mert akkor a saját tárczáit közli Balázs Elemér a „Vörös Zászló” szépirodalmi részének vezetője akiről egyebet alig tud valaki minthogy éppen Balázs Elemérnek hívják.

Ő meg éppen nem ad felvilágosítást saját maga felől. Hideg és zárkózott, mint szoktak már enni általánosságban a félreismeret tehetőségek.

— Folyt. köv. —

Nyilt-tér.

Dr. Csabai Uy Kálmán

ny. ezredorvos

orvos-sebész tudor, operateur

nőgyógyász és gyermekorvos

lakását

DEBRECZEN, Kossuth-utca 2575 sz. saját házába tette át véglegesen.

Új leánynevelő intézet Debreczenben.

Szíves tudomására hozom a n. é. szülőknek, hogy f. é. szeptember 1-től Debreczenben egy a magas Miniszterium által engedélyezett internátussal (bennlakás) egybekötött

leány tan- és nevelőintézetet nyitok.

Az intézetben az elemi oktatás mellett a magasabb leány kiképzéshez tartozó tárgyak is oktattnak, különös súlyt fektetek növendékeim nyelv- és zenében való kiképzésére és főtörekvésem leendő a reám bízott növendékeknek egy a mai kor színvonalának megfelelő nevelést adni. Lakóomat végleg f. é. aug. 1-én teszem át, miről annak idején lesz szerencsém a n. é. szülőket értesíteni.

Tisztelettel

Abelesné-Bloch Hermin

tulajdonos igazgató.

Selyem-basztruha 8 frt 65 krtól

egész 42 frt 75 krig egy teljes öltözékhez való szövet — Tussors és Shantungs

3

4081. sz.

1898.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát levő következő ingatlanok u. m.:

1., a »Gygyori« csapszék, a hozzátartozó 98 hold s 202 □ öl szántó, kaszáló s legelő földdel 1898 évi október hó 1-től 1904 szeptember hó 30-ig terjedő hat évre;

2., a h.-sároni határban levő »majorsági föld« nevezetű és 537 és ¹⁰/₁₆-od hold területű tagbirtok 1898 évi November 1-től 1904 október 31-ig terjedő hat évre;

3., a »Ludas« csapszék a hozzátartozó 155 hold, 138 □ öl szántó kaszáló és legelő földdel 1898 November 1-től 1904 október 31-ig terjedő hat évre;

4., 419 hold 445 □ öl területű Pallagi I-ső tag az 1898 évi Október hó 1-től az 1906 évi szeptember hó 31-ig terjedő hat évre;

5., 381 hold 1363 □ öl területű Pallagi II-ik tag az 1900 október 1-től az 1906 évi október hó 1-ig terjedő időre.

1898. év Junius hó 22. d. e. 9 órakor a városháza kis tanács termében tartandó nyilvános árverésen bérbe illetve haszonbérbe kiadni fognak

Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az árverezni szándékozók a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül (készpénzbeli) az árverelő bizottság kezéhez letenni tartoznak.

Debreczen, 1898. május hó 9.

A városi Tanács.

„Bika“ szálloda 2-ik udvar.

Szombaton 11-én, és vasárnap 12-én

két nagy rendkívüli

Családi Disz-előadás.

különösen válogatott műsorral, mely minden este 12 számból áll.

ANETELLI

a spiritista és hypnotista medium Madam Anetelli által kitűnő spiritistikai, búvészeti, hypnotista, illuzionistai és szellem idézési mutatványokkal.

Utazás a lehetetlenben.

Egy élő hölgy átváltoztatása egy élő galambbá.

Elektrikus ballet.

Helybeli személyek magnetizálása.

Uj! Nagyon szenzációs! Uj!

UNDINE

a vizitündér.

Uj! Ez a legszebb mutatvány, melyet eddig az illúzió terén bemutattak. Uj!

Fentartott hely 50 kr. II-ik hely 30 kr. — Kimerítő műsor a pénztárnál 10 kr.

Minden előadás gazdag műsorral. — Pénztárnyitás 7 órakor. Kezdeté 8 órakor.

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. Magyar levelezés.

Henneberg G. selyemgyárak, Zürichben.

(cs. és kir. udvari szállító).

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással
1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.
Levélborkíték czégnomással
1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott
Lakadalmi és béli meghívók.
Eljegyzési kártyák
nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos iverk, tabellák.

Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menü kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

Pinczér számlák bor- és sör czimkéik

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

Névjegyek 50 krtól kezdve

A „Debreczen” kiadóhivatala.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben a főpostával szemben.

D

Egész óvra
Félóra
Negyedóra
Egy óra

A k

Ujra
Hamarjában
hánnyadik. V
gurát rende
ezuttal köz
sal. Ez a sz
miniszterein
Lukács per
delegátusok
Az osztrák
megválaszt
küldendő h
bizottság
végzi el ez
ság az egés
teljes eredn
hető, hogy
tárgyalásai
a magyar o
és legutóbb
a tehervise
számítási r
sát, míg vi
ezt kerek
fel megmar
nem igen v
rendjén ser
állapodás a
körülménye
nem is tar
alatt bevé
deputáció
ellenállását
ségét a kv
alapon val
hez. Ez m
osztrákok,

„Eml

— A t
in

Nagy utra k
Bejárom Hel
S a mint bo
Honnan s m
Ünnep van:
A tereen küz
Öröm rivalgá

*] A „De
ban közöltük
eperjesi ág. ev
sága, Eperjes
sége és munde
részvételével r
gey Guzztáv 30
a közlemény z
amelyet S m i
nepség folyamá
lőrő lelkesedős
juttatott. A köz
mely sajnálatu
miatt az ünne
radt. Most azon
jük a szép költ